

STAUROS

č. 19 september/október 2021

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovíčko o SLOVE

Po významných udalostiach sa zvykne robiť bilancia. Jednak sa pýtame, ako to celé dopadlo. A potom si kladieme otázku s pohľadom dopredu: Aký to bude mať dopad na môj ďalší život? Podobne aj teraz po návšteve sv. otca Františka na Slovensku. Niektoré médiá si všímajú veci typu: Čo jedol sv. otec, kto mu varil? Prípadne čítame titulky ako: „Neuveríte, aké nosí pápež hodinky, také má už dnes len málokto...“ Určite pre nás kresťanov takéto informácie podstatné nie sú. My si všímame najmä duchovný odkaz a posilu, ktorú sv. otec zanechal.

A práve dnes, keď slávime nedeľu po Povýšení sv. Kríža, môžeme spojiť tieto dve skutočnosti a bilancovať naraz. Už v deň samotného sviatku sme totiž mali možnosť počuť hlbokú homíliu na tému Kristovho Kríža. Pápež František si vybral jeden verš z evanjelia podľa sv. Jána a rozobral ho. Bolo to svedectvo samotného evanjelistu sv. Jána, ktorý Ježiša na Kríži videl a vydal o tom svedectvo. (Jn 19, 35) A práve tu sa sv. otec pristavil pri otázke, čo vlastne videl Ján na kríži? Lebo to je rozhodujúce aj pre mňa kresťana. To, čo vidím pri pohľade na Kríž, o tom vydávam svedectvo aj pred ľuďmi

Znova sa teda zablúdime hlbším pohľadom. Vieme, že v dejinách cirkvi sa kládli rôzne akcenty pri pohľade na Boha. V staroveku prevládala pohľad na Krista ako víťaza nad hriechom a smrťou. Toto je v centre. On necháva svojich mať účasť na jeho víťazstve. V Stredoveku sa pozornosť presúva z Víťaza na ukrižovaného – muža bolesti, obetného baránka, zmiernej obety za hriechy – cez neho je svet znova prijatý do odpustenia a Božej priazne. A v novoveku zase prevláda obraz Krista Učiteľa – ktorý učí človeka, ako žiť vydarený život. Na túto otázku sa snaží dať odpoveď morálka. Problém teda vyvrcholil v stredoveku. Smerodajným tu bol najmä sv. Anselm z Canterbury (anglický biskup, † 1109), ktorý si kládol otázku: Cur Deus homo? Prečo sa Boh stal človekom? Prečo šiel práve cestou kríža?

A my vieme, čo nám z toho ale vychádza na konci? Na konci nám totiž vyjde až takmer démonické skreslenie obrazu Boha. Boh Otec v ňom vyzerá ako tvrdý právnik, ktorý trvá na tom, že sa musí udiť hrozná poprava jeho Syna, aby už nebol urazený. Akoby stáli proti sebe

Boh Stvoriteľ a Boh vykupiteľ. Prvý je hrozný, druhý milosrdný. Toto je ale pradávna schéma a otázka pohanských náboženstiev. Ako si uzmiert' rozhnevané božstvo? Aká obeta by zmiernila jeho/ich hnev. Azda ľudská? Koľko ľudí? Stačia panny či treba deti? Alebo rovno ľudské srdcia? Takéto zmýšľanie nepatrí do kresťanstva. Kríž nie je obetou, ktorú ľudstvo ponúka rozhnevanému Bohu, aby sa konečne prestal hnevať. Nie. Kríž nie je o hneve, ale o láske. Čo je Kríž? Je vrcholom zjavenia. A to hneď dvojakým. Zjavuje Boha i človeka.

Kríž a smrť Ježiša na ňom je teda nástroj, ktorý završuje zostúpenie Božej milosti k človeku. My vieme, že pre spásu človeka je rozhodujúci živý vzťah s Bohom. A Kríž je indíciou pre tento vzťah. Kríž má totiž demonštratívny účel. Chce nám ukázať, že Ježiš Kristus mohol byť nespravodlivo odsúdený, mohol ako človek zomrieť potupnou smrťou, ale pre svoj živý vzťah s Otcom nezostal v smrti. Lebo spojenie s Bohom nedáva nič iné, ako život v plnosti. Boh sa naklonil k človeku, k človeku v jeho osamelosti, v jeho malosti, v jeho slabosti. Preto keď sa približuje k človekovi, vyberá si cestu smerom nižšie a nižšie v poradí: *Zem – Izrael – Nazaret – Kríž – Cirkev*. V tomto poradí sa zdá, akoby sa Boh stále viac a viac strácal, a predsa sa práve tu ukazuje, aký naozaj je. Najprv je to planéta Zem, malá bodka vo vesmíre, ktorá sa stáva centrom Božieho diela pre celý vesmír. Potom je tu *Izrael*, maličký národ medzi mocnými tej doby. A predsa sa stáva miestom zjavenia Boha vo svete. Potom je to *Nazaret* – bezvýznamná osada v Izraeli, ktorá sa stala prívlastkom Boha. Ďalej je to *Kríž*, na ktorom končí ako skrachovaná existencia. A predsa sa stáva miestom, kde človek môže doslova ohmatať Boha. A napokon je to *Cirkev* – ako spoločenstvo nedokonalých ľudí, ktoré si Boh vyberá ako centrum Božieho zjavenia vo svete a pre svet. (porov.: *Ratzinger, J.: Úvod do kresťanstva*)

Keď teda slávime odpustovú slávnosť sviatku Pozdvihnutia – či Povýšenia sv. Kríža, môžeme to vnímať práve takto. Ako radostnú udalosť. Historicky to bola radosť veriacich, ktorí vo 4. storočí našli Kristov Kríž. A po jeho nájdení ho patriarcha Makarios pozdvihol, aby ho videli všetci. To je história a základ sviatku. Ale ako môžem tento sviatok aktualizovať na dnešnú dobu, na dnešný deň? Skúsme tomu názvu sviatku Povýšenie sv. Kríža pridať aj opačný smer. Môžeme ho sláviť tak, že Kríž Ježiša Krista chce byť aj mojím povýšením alebo lepšie povedané pozdvihnutím. Kam? Do života Presvätej Trojice. Nejestvuje oblasť či situácia nášho života, v ktorej by Boh nebol s nami. Boh sa ponára do každej oblasti života človeka, aby každú udalosť ľudského bytia po návrate do neba vtiahol do života Presvätej Trojice.

A z toho vychádza dôležitá otázka: Ako sa to robí na našej strane? Ako sa nechať dvihnúť Krížom Ježiša Krista? Tu je ten háčik. Boh tú cestu ukázal ako prvý. Najprv je potrebný zostup. Potrebujem ísť nižšie a nižšie do svojho vnútra. Aby som tam objavil, kto vlastne som? Potrebujeme odhaliť a pomenovať miesta, kde som takpovediac bezvýznamný. Miesta, kde som slabý. Miesta, kde som zranený. To sú tie naše kríže, ktoré si v určitej miere nesieme všetci. A toto sa nemusí páčiť každému. To neznie veľmi príjemne či pozitívne. Áno. Ale pozitívne to bude pri ďalšom kroku.

Keď tieto svoje kríže s vierou položím pod/na Kríž Ježiša Krista. A čo sa stane? Stanem sa tým, čo vidím na Kríži - otvoreným človekom. Lebo na Kríži vyvrcholilo zjavenie Boha. Boha, ktorý je úplne otvorený pre človeka. To ukazuje prebodnutý bok Ježiša Krista, z ktorého vytryskla krv a voda ako symbol cirkvi. Práve odtiaľ sme vyšli. Z otvoreného Boku Ježiša Krista. Tak ako v raji Boh uspal Adama v z jeho rebra vytvoril Evu, tak sa teraz Nový Adam zaspal spánkom smrti a z jeho prebodnutého boku vzišla Nová Eva – Cirkev. V tom najväčšom momente otvorenosti Boha voči nám. Čo teda znamená byť kresťanom? Znamená to, že som otvoreným človekom. Človekom, ktorý je otvorený pre Boha, aby potom dokázal byť otvorený pre iného človeka. Jedno bez druhého je neúplné. Lebo ak budem otvorený len pre Boha, budem si žiť svoju súkromnú „pseudo-vieru“. Ak budem otvorený len pre človeka, skôr či neskôr sa vyplytvám a vyhorím.

Po významných udalostiach robíme bilanciu. Pri pohľade na Kríž Ježiša Krista môžeme povedať: Dopadlo to dobre. Vďaka Bohu. Prišlo vzkriesenie. Druhá otázka si už vyžaduje moju vlastnú odpoveď: Aký to bude mať dopad na môj život?

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 20. – 26. 9. 2021

Pondelok 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

Utorok 17:00 Sv. liturgia (slovenská)

Streda 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

Štvrtok 17:00 Sv. liturgia (slovenská)

Piatok 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská),

Sobota 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Následne veľká večiereň

Nedeľa *Osemnásta po Päťdesiatnici, 1. hlas*

8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská)

9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

10:30 Sv. liturgia (slovenská)

12:00 Sv. liturgia (slovenská)

17:00 Večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 27. 9. – 3. 10. 2021

Pondelok 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

Utorok 17:00 Sv. liturgia (slovenská)

Streda 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

Štvrtok 17:00 Sv. liturgia (slovenská), † *Hafia, panychída*
následne veľká večiereň s litiou

Piatok *Presväta Bohorodička Ochrankyňa*

7:00 Sv. liturgia (slovenská)

17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

Sobota 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
následne veľká večiereň

NEDEĽA *Devätnásta po Päťdesiatnici, 2. hlas*

8:00 Utierenie (cirkevnoslovanská)

9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)

10:30 Sv. liturgia (slovenská)

12:00 Sv. liturgia (slovenská)

17:00 Sv. liturgia v *Malackách*

17:00 Večiereň

OZNAMUJEME

- V nedeľu, 26. 9. 21 bude po sv. liturgiách charitatívna zbierka na pomoc chudobným na Kube. Pre túto zbierku sa rozhodli slovenskí biskupi a chce byť jedným z ovocí návštevy Svätého Otca, ktorý opakovane upriamuje pozornosť na bratov a sestry, ktorí majú ťažkosti, zostávajú však prehliadaní. Ďakujeme vopred za vašu štedrosť vychádzajúc z povzbudení, ktoré sme počuli počas návštevy Svätého Otca. Vyslovujeme úprimné "Pán Boh odmeň!"
- V piatok, 1. 10. 21 slávime odporúčaný sviatok Presvätej Bohorodičky Ochrankyne (Pokrov). Preto bude deň pred sviatkom veľká večiereň aj s lítiou a požehnaním chlebov. V deň sviatku budeme sláviť dve sv. liturgie, ráno o 7.00 slovenskú a večer o 17.00 v cirkevno-slovenskom jazyku. Keďže je to zároveň aj prvý piatok v mesiaci, bude počas celého dňa v chráme možnosť prísť k sv. spovedi a adorať.
- Prosíme rodičov detí, ktoré chcú po prvý krát prísť k sv. spovedi, aby svoj záujem nahlásili do piatku, 1. 10. 21 cez kontakty farského úradu.
- Pozývame vysokoškolskú a pracujúcu mládež na pravidelné stretnutia v utorok, po sv. liturgii. Stretnutia vedie o. Andrej Škoviera a sú zamerané na prehĺbenie duchovného života a posilnenie vzťahu s Bohom i s cirkvou. Prvé stretnutie bude už tento utorok. Stretnutia pre vysokoškolskú mládež budú okrem toho prebiehať aj v UPC Mlynská dolina po oficiálnom zahájení zimného semestra.
- V nedeľu, 3. 10. 21 budeme o 17. 00 h. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Najsvätejšej Trojice v Malackách.
- Do pozornosti dávame Detský folklórny súbor *Rutheniačik* pre deti od 3. rokov, ktorý začne svoju činnosť v Bratislave od 07. 09. 2021 s pravidelnými tréningami každý utorok od 17.00 do 18.00 hodiny. Bližšie informácie ako aj prihlásenie je možné na telefónnom čísle 0903 533 101.
- Sv. tajomstvo manželstva chcú prijať:
 1. *Peter Pápay a Kristína Tkáčová.*
 2. *Peter Vitkovič a Erika Švecová*Ak by niekto vedel o prekážke brániacej sláveniu ich manželstva, je povinný to oznámiť cirkvi. Zároveň môžeme tieto páry zahrnúť do našich modlitieb.
- V súčasnosti slávime v nedeľu 3 sv. liturgie. Okrem sv. liturgie o 9. 00 a 10. 30 slávime aj sv. liturgiu o 12.00.

ĎAKUJEME

- Bohu známa rodina darovala na podporu farnosti 50 €. Vyslovujeme vd'ačné „Pán Boh odmeň!“!
- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. Beblavej, Pätoprstej a Rimovej (11. 9. 21) a rod. Buralovej a Zimovej (18. 9. 21)
 25. 9. 21 upratuje rod. Krajňáková a Telepčáková
 2. 10. 21 upratuje rod. Semberová a Vavříková.Ďakujeme za Vašu službu.

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717